

Datum van
inontvangstneming

:

24/12/2014

Zaak C-521/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

18 november 2014

Verwijzende rechter:

Korkein oikeus (Finland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

14 november 2014

Verzoekende partij:

Schwarzmeer und Ostsee Versicherungs-Aktiengesellschaft
SOVAG

Verwerende partij:

If Vahinkovakuutusyhtiö Oy

KORKEIN OIKEUS

BESLUIT

VERZOEKENDE PARTIJ

Schwarzmeer und Ostsee Versicherungs-Aktiengesellschaft SOVAG

VERWERENDE PARTIJ

If Vahinkovakuutusyhtiö Oy

ONDERWERP

Internationaalrechterlijke bevoegdheid

BESTREDEN BESLISSING

Besluit van het Turun hovioikeus van 24 april 2013 [omissis]

BESLISSING VAN HET KORKEIN OIKEUS

Voorwerp van het geding

- 1 In onderhavige zaak gaat het om de uitlegging van de bepalingen met betrekking tot de rechterlijke bevoegdheid van verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (hierna: „de verordening”). In het bijzonder gaat het erom hoe artikel 6, punt 2, van de verordening, die de bevoegdheid op grond van connexiteit regelt, moet worden uitgelegd.
- 2 Persoon A, die in Duitsland bij een verkeersongeval betrokken was geraakt, heeft op 18 november 2011 bij een Finse rechter tegen Schwarzmeer und Ostsee Versicherungs-Aktiengesellschaft SOVAG (hierna: „SOVAG”) een vordering ingesteld. If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (een in Finland gevestigde ongevallenverzekeringmaatschappij, hierna: „If”) heeft A schadeloos gesteld en heeft bij dezelfde rechter tegen SOVAG een vordering ingesteld, waarbij zij onder andere verzoekt SOVAG te veroordelen tot terugbetaling van de aan A betaalde schadevergoeding.
- 3 Het Korkein oikeus moet bepalen of de Finse rechter bevoegd is in laatstgenoemde zaak een beslissing te nemen. Om deze vraag te kunnen beantwoorden, dient het te bepalen of het bij de vordering die door de Finse verzekeringmaatschappij is ingesteld, gaat om een vordering tot vrijwaring of om een vordering tot voeging of tussenkomst in de zin van artikel 6, punt 2, van de verordening.

Relevante feiten

Verkeersongeval en aanhangige vorderingen

- 4 A was in Duitsland bij een verkeersongeval betrokken geraakt. Het voertuig dat het ongeval veroorzaakte, was bij SOVAG, dat gevestigd is in Duitsland, verzekerd tegen verkeersongevallen. A heeft bij het Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus (rechtbank van eerste aanleg van Länsi-Uusimaa) een vordering ingesteld tegen SOVAG, waarbij hij onder andere heeft verzocht om vast te stellen dat A ten gevolge van het verkeersongeval zwaar hersenletsel en letsel aan de halswervelkolom heeft opgelopen en vanwege dit letsel blijvend arbeidsongeschikt is.
- 5 Het verkeersongeval in Duitsland gold tegelijkertijd als arbeidsongeval krachtens de Finse wet op de ongevallenverzekering (Tapaturmavakuutuslaki). If heeft A overeenkomstig deze wet schadevergoeding voor het ongeval uitgekeerd.
- 6 Nadat de vordering van A tegen SOVAG aanhangig was geworden, heeft If voor dezelfde rechtbank van eerste aanleg van haar kant SOVAG aangeklaagd. Zij heeft verzocht vast te stellen, dat A naast ander letsel zwaar hersenletsel en letsel aan de halswervelkolom heeft opgelopen en ten gevolge van dit letsel blijvend

arbeidsongeschikt is geworden. Bovendien heeft If verzocht vast te stellen, dat SOVAG verplicht is haar alle schadevergoeding die zij in het verleden aan A heeft uitgekeerd of in de toekomst zal uitkeren, terug te betalen. Voorts heeft If verzocht SOVAG te veroordelen tot terugbetaling aan haar van de reeds uitgekeerde schadevergoeding te vermeerderen met rente wegens te late betaling. Ter ondersteuning van haar vordering beroept If zich op § 61, lid 2, van de wet op de ongevallenverzekering, op grond waarvan een verzekeraar gerechtigd is het door hem uitgekeerde bedrag te verhalen op de veroorzaker van de schade of op degene die voor de vergoeding van de schade aansprakelijk is.

- 7 If heeft verzocht haar vordering en de vordering van A in één gezamenlijke procedure te behandelen. SOVAG heeft aangevoerd dat de Finse rechter onbevoegd is.

Beslissing van het Käräjaoikeus

- 8 Het Länsi-Uudenmaan käräjaoikeus heeft de vordering van SOVAG wegens onbevoegdheid van de Finse rechter niet-ontvankelijk verklaard.
- 9 Volgens het Käräjaoikeus wordt de rechterlijke bevoegdheid hier geregeld door de bepalingen van afdeling 3 „Bevoegdheid in verzekeringszaken” van hoofdstuk II van de verordening. Volgens de tekst van artikel 8 van de verordening is de bevoegdheid in verzekeringszaken, onverminderd de artikelen 4 en 5, punt 5, in deze afdeling geregeld. In verzekeringszaken kan de bevoegdheid – de gevallen van de artikelen 4 en 5, punt 5, daargelaten – daarom niet stoelen op andere bepalingen dan die van afdeling 3.
- 10 Als geen rekening werd gehouden met de bewoordingen van artikel 8 van de verordening en de afdeling betreffende verzekeringszaken, waarvan de werkingssfeer precies is afgebakend, niet werd toegepast, zou dit in strijd kunnen zijn met de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie betreffende de parallelle bepalingen in de afdelingen over consumentenzaken en verbintenissen uit arbeidsovereenkomst (de artikelen 15, lid 1, en 18, lid 1).
- 11 Volgens de bepalingen van hoofdstuk II, afdeling 3, van de verordening was de Finse rechter niet bevoegd om over de vordering een beslissing te nemen.

Beslissing van het Hovioikeus

- 12 Het Turun hovioikeus (het hof van beroep van Turku) heeft op verzoek van If het vonnis van het Käräjaoikeus vernietigd (uitspraak van 24.4.2013, nr. 869) en de zaak voor afdoening terugverwezen naar het Käräjaoikeus.
- 13 Het Hovioikeus is van mening dat de bepalingen met betrekking tot verzekeringszaken van hoofdstuk II, afdeling 3, van de verordening in onderhavig geding tussen de verzekeraars niet van toepassing zijn. De vordering die If tegen SOVAG aanhangig had gemaakt, houdt rechtstreeks verband met het geschil

tussen A en SOVAG, omdat de beslissing in beide gevallen afhangt van de oplossing van het vraagstuk van de causaliteit. Er is niet eens aangevoerd dat de vordering van If op oneigenlijke gronden bij dezelfde rechtbank aanhangig is gemaakt. De behandeling van de vervolgvordering, zoals die die in dit geval aan de orde is, en de beslissing daaromtrent door de rechter bij wie de oorspronkelijke vordering aanhangig was, is vanuit proceseconomisch oogpunt verstandig. Ook het doel dat voortvloeit uit punt 15 van de considerans van de verordening om parallelle gedingen en met elkaar onverenigbare uitspraken te vermijden, spreekt voor de gelijktijdige behandeling van de vorderingen.

Beroep bij het Korkein oikeus

- 14 In haar beroep bij het Korkein oikeus heeft SOVAG verzocht de beslissing van het Hovioikeus te vernietigen en de vordering niet-ontvankelijk te verklaren, omdat de rechter geen internationale bevoegdheid heeft.

Toepasselijke bepalingen

Bepalingen van Unierecht

- 15 Artikel 6, nr. 2, van afdeling 2 („Bijzondere bevoegdheid”) van hoofdstuk II van de verordening luidt:

„Deze persoon [die woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat] kan ook worden opgeroepen:

[...]

bij een vordering tot vrijwaring of bij een vordering tot voeging of tussenkomst: voor het gerecht waarvoor de oorspronkelijke vordering aanhangig is, tenzij de vordering slechts is ingesteld om de opgeroepene af te trekken van de rechter die deze verordening hem toekent”.

Nationaal recht

- 16 Het Finse wetboek van burgerlijke rechtsvordering (Suomen oikeudenkäymiskaari) [omissis] voorziet in hoofdstuk 18, § 5, het volgende:

„Indien een partij, ingeval zij in een geding is opgekomen, tegen een derde een vordering tot voeging of tot schadevergoeding of een daarmee gelijk te stellen vordering wil instellen, mag zij een dergelijke vordering in dezelfde gerechtelijke procedure instellen.

Wie met het oog op de afloop van het geschil tussen partijen, tegen één of beide partijen een vordering wil instellen wegens een vordering in de zin van lid 1, mag deze vordering in dezelfde gerechtelijke procedure aanhangig maken.”

17 § 61 van de wet op de ongevallenverzekering [omissis] luidt:

„Wie krachtens deze wet een schadevergoeding heeft ontvangen, heeft het recht krachtens een andere wet van de veroorzaker van de schade of van een andere vergoedingsplichtige een vergoeding voor de gevolgen van het letsel te eisen. Geen bedrag dient echter te worden toegewezen dat hoger ligt dan de maximale schadevergoeding die krachtens deze wet wordt verleend.

De verzekeringsmaatschappij die krachtens deze wet de schade moet vergoeden, is gerechtigd restitutie van het door haar vergoede bedrag te eisen van een vergoedingsplichtige in de zin van lid 1, echter niet van diegene die al te goeder trouw aan zijn vergoedingsplicht heeft voldaan, en ook niet van diegene die krachtens de wet betreffende de aansprakelijkheid voor producten met gebreken [omissis] tot vergoeding verplicht is.

Aan de verzekeringsmaatschappij kan geen hogere schadevergoeding worden toegekend dan die waarop het slachtoffer of diens familieleden aanspraak hadden kunnen maken.”

Argumenten van partijen bij het Korkein oikeus

18 SOVAG stelt in de eerste plaats dat het gaat om een verzekeringszaak waarop uitsluitend de regels van hoofdstuk II, afdeling 3, van de verordening van toepassing zijn.

19 In de tweede plaats is SOVAG van mening, dat het bij de vordering tot vrijwaring die door If is ingediend, toch niet gaat om een vordering in de zin van artikel 6, nr. 2, van de verordening. In dit verband verwijst zij naar het arrest (van het Hof van Justitie) GIE Réunion européenne, C-77/04, EU:C:2005:327. Volgens dit arrest gaat het bij de vordering tot vrijwaring om een vordering die tegen een derde wordt ingesteld door de verweerder in een geschil teneinde hem te vrijwaren voor de gevolgen van dit geschil. Om bevoegdheid krachtens artikel 6, nr. 2, te vestigen, volstaat het feit dat de vorderingen op dezelfde grondslag berusten evenmin als de nauwe connexiteit. De bevoegdheidsgronden die afwijken van de basisregel van de verordening, waartoe ook artikel 6, nr. 2, behoort, mogen niet ruim worden uitgelegd. SOVAG wijst er ook op, dat in de juridische literatuur eraan wordt getwijfeld of de genoemde bepaling ook van toepassing is op een geval zoals het onderhavige.

20 If is van mening, dat de vorderingen van A en If zich tot elkaar verhouden als bedoeld in artikel 6, nr. 2, van de verordening. Voor alle betrokkenen is het eenvoudiger, sneller en proceseconomisch verstandiger om de vorderingen die beide een geschil betreffen dat op dezelfde medische constatering stoelt, samen voor dezelfde rechtbank te behandelen. Vanuit het standpunt van de verweerder kan de gerechtelijke procedure in Finland geenszins als verrassender, minder behoorlijk of ook slechts als iets negatiefs worden beschouwd. Verweerder moet

voor het Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus toch al praktisch hetzelfde proces, met inbegrip van de bewijsvoering, doorlopen. Indien een geschil dat op dezelfde medische constatering stoelt, in twee verschillende processen wordt behandeld, bestaat het concrete gevaar dat in dezelfde zaak verschillende vonnissen worden gewezen. Eén van de doeleinden van de regeling in kwestie is juist dit resultaat te vermijden.

Noodzaak van het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 21 Het Korkein oikeus dient een beslissing te nemen over de kwestie van de bevoegdheid van een Finse rechter om een vonnis te wijzen in het onderhavige geschil tussen twee verzekeraars. Aan de hand van wat het Hof van Justitie heeft vastgesteld in de arresten GIE Réunion européenne en Vorarlberger Gebietskrankenkasse, C-347/08, EU:C:2009:561, wordt duidelijk, dat de bepalingen met betrekking tot verzekeringszaken van hoofdstuk II, afdeling 3, van de verordening, in het onderhavige geschil tussen de verzekeringsmaatschappijen niet van toepassing zijn. Uit de arresten blijkt, dat de bepalingen van hoofdstuk II, afdeling 3, die ten doel hebben de zwakkere partij te beschermen doordat de bepalingen over rechterlijke bevoegdheid voor haar gunstiger zijn, niet kunnen gelden voor een verzekeraar op wie de aanspraken van een verzekerde zijn overgegaan.
- 22 De bevoegdheid van de rechtbank dient in onderhavig geval te worden beoordeeld aan de hand van artikel 6, nr. 2, van de verordening. Krachtens deze bepaling kan een persoon die zijn woonplaats heeft op het grondgebied van een lidstaat, indien het gaat om een vordering tot vrijwaring of een vordering tot voeging of tussenkomst ook voor de rechter bij wie de oorspronkelijke vordering aanhangig is, worden opgeroepen tenzij de vordering slechts is ingesteld om de opgeroepene af te trekken van de rechter die deze verordening hem toekent.
- 23 In de rechtszaak die bij het Korkein oikeus aanhangig is, vergt de beoordeling van de internationale bevoegdheid van de rechtbank een uitlegging van het begrip „vordering tot vrijwaring of vordering tot voeging of tussenkomst“ in artikel 6, nr. 2, van de verordening.
- 24 Zoals hierboven in punt 16 preciezer uiteengezet, kan krachtens het Finse recht een derde jegens één of beide procespartijen in dezelfde gerechtelijke procedure een vordering tot vrijwaring of een vordering tot schadevergoeding of een andere vordering die een daarmee gelijk te stellen eis betreft, instellen.
- 25 Uitgelegd moet worden of artikel 6, nr. 2, van toepassing is op onderhavig geval, waarin een derde een partij in een aanhangig geding, aanklaagt. De verordening bevat geen definitie van vordering tot vrijwaring of vordering tot voeging of tussenkomst. Artikel 8, nr. 2, van de herziene verordening (EU) nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken

bevat, afgezien van enkele taalkundige correcties, een bepaling met dezelfde inhoud.

- 26 Rekening dient te worden gehouden met het feit dat de onderscheiden taalversies van de bepaling van elkaar verschillen. Dit beperkt de mogelijkheden om uit de tekst van de bepaling conclusies te trekken met betrekking tot haar werkingsfeer.

Als voorbeeld worden hieronder de Finse, de Engelse, de Franse, de Duitse en de Zweedse taalversie weergegeven.

EN:

A person domiciled in a Member State may also be sued:

2. as a third party in an action on a warranty or guarantee or in any other third party proceedings, in the court seised of the original proceedings, unless these were instituted solely with the object of removing him from the jurisdiction of the court which would be competent in his case;

FR:

Cette même personne peut aussi être attraite:

2) s'il s'agit d'une demande en garantie ou d'une demande en intervention, devant le tribunal saisi de la demande originaire, à moins qu'elle n'ait été formée que pour traduire hors de son tribunal celui qui a été appelé;

DE:

Eine Person, die ihren Wohnsitz im Hoheitsgebiet eines Mitgliedstaats hat, kann auch verklagt werden:

2. wenn es sich um eine Klage auf Gewährleistung oder um eine Interventionsklage handelt, vor dem Gericht des Hauptprozesses, es sei denn, dass die Klage nur erhoben worden ist, um diese Person dem für sie zuständigen Gericht zu entziehen;

SE:

Talan mot den som har hemvist i en medlemsstat kan även väckas i följande fall:

2) Om talan avser återgångskrav eller annat liknande, vid den domstol där det ursprungliga käromålet är anhängigt, såvida inte detta har väckts endast för att få talan mot tredje man prövad vid annan domstol än den som annars skulle ha varit behörig att pröva talan mot honom.

- 27 Het Hof van Justitie heeft in de arresten Hagen, C-365/88, EU:C:1990:203, en GIE Réunion européenne artikel 6, nr. 2, van het Verdrag van 27 september 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken (Verdrag van Brussel) uitgelegd. Dit artikel komt inhoudelijk overeen met artikel 6, nr. 2, van de verordening.
- 28 In het arrest GIE Réunion européenne (punten 27 en 28) heeft het Hof van Justitie verklaard, dat de vordering van een slachtoffer tegen zijn verzekeraar en diens vordering tot vrijwaring, die wordt gestoeld op een meervoudige verzekering, als oorspronkelijke vordering, resp. vordering tot vrijwaring in de zin van artikel 6, nr. 2, dienen te worden beschouwd. Het Hof van Justitie heeft uiteengezet dat deze uitlegging steun vindt in het rapport Jenard over het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, dat de vordering tot vrijwaring omschrijft als de eis die tegen een derde wordt ingesteld door de verweerder in een proces, teneinde hem te vrijwaren voor de gevolgen van dit proces.
- 29 Deze definitie kan zo worden begrepen, dat met „vordering tot vrijwaring“ geen vorderingen worden bedoeld die een buitenstaander als derde tegen een partij bij een geschil instelt. De opvatting dat met „vordering tot vrijwaring“ vorderingen worden bedoeld die de verweerder in een proces tegen een derde instelt, vindt mogelijksteun in het rapport waarnaar in het arrest wordt verwezen.
- 30 In artikel 6, nr. 2, van de verordening worden naast vorderingen tot vrijstelling ook vorderingen tot voeging of tussenkomst genoemd. In het rapport Jenard wordt wat dat betreft het volgende vastgesteld:

„b) Les demandes en intervention

Bien que la notion de garantie soit englobée dans celle de l'intervention, il a paru préférable de les prévoir expressément toutes deux. Quant à la notion d'intervention, nous ne croyons pouvoir mieux faire, pour la définir, que de reprendre les articles 15 et 16 du code judiciaire belge qui disposent:

Article 15

L'intervention est une procédure par laquelle un tiers devient partie à la cause. Elle tend soit à la sauvegarde des intérêts de l'intervenant ou de l'une des parties en cause, soit à faire prononcer une condamnation ou ordonner une garantie.

Article 16

L'intervention est volontaire lorsque le tiers se présente afin de défendre ses intérêts.

Elle est forcée lorsque le tiers est cité au cours d'une procédure par une ou plusieurs parties."

- 31 Volgens de verklaring in het rapport Jenard moet de bepaling van artikel 6, nr. 2, ook van toepassing zijn op gevallen waarin een derde in een proces intervenueert ter bescherming van zijn eigen belangen. Het is echter onduidelijk op welke procedures de bepaling precies van toepassing zou moeten zijn en of daaronder ook het geval is begrepen waarin een derde een partij in het oorspronkelijke geding aanklaagt. Deze kwestie wordt ook in de juridische literatuur als onduidelijk beschouwd (bijv. Kropholler, Jan, Europäisches Zivilprozessrecht, 2005, blz. 184-185).
- 32 Voor een strikte interpretatie van de regeling in kwestie spreekt, dat het gaat om een uitzondering op de basisregel van de verordening, op grond waarvan de bevoegdheid van de rechter in principe wordt bepaald volgens de plaats waar de verweerder woonplaats heeft. Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie mogen uitzonderingen op de basisregel van een verordening niet ruim worden uitgelegd (bijv. arrest Vorarlberger Gebietskrankenkasse, punt 39 en de aldaar aangehaalde rechtspraak).
- 33 Aan de andere kant valt uit punt 12 van de considerans van de verordening op te maken, dat de Uniewetgever het in het belang van een goede rechtsbedeling passend vond alternatieve bevoegdheidsgronden te voorzien. Uit punt 15 van de considerans van de verordening blijkt bovendien dat met de verordening wordt beoogd parallelle processen zo veel mogelijk te vermijden, zodat niet in twee lidstaten vonnissen worden gewezen die met elkaar onverenigbaar zijn. Het zou in overeenstemming met deze doeleinden zijn om artikel 6, nr. 2, zo uit te leggen, dat het ook van toepassing is op de vorderingen in kwestie.
- 34 Om deze redenen stelt het Korkein oikeus het Hof van Justitie de volgende prejudiciële vraag:

De prejudiciële vraag

[omissis] [omissis]

Dient artikel 6, nr. 2, van verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken aldus te worden uitgelegd dat het van toepassing is op een vordering tot vrijwaring of op een vordering waarmee een andere, daarmee gelijk te stellen aanspraak die nauw samenhangt met de oorspronkelijke vordering, geldend wordt gemaakt, die door een derde krachtens het nationale recht op rechtsgeldige wijze tegen één van de partijen wordt ingesteld, zodat zij in dezelfde gerechtelijke procedure kunnen worden behandeld?

[omissis]